

Ympäristölautakunta
PL 302/Pohjolankatu 14
53101 LAPPEENRANTA

20.12.2022

LPR/316/11.01.00.00/2022

I LUPAPÄÄTÖKSEN KERTOELMA OSA

1. Asia Päätös ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta, joka koskee ampumaratatoimintaa Lappeenrannan Hujakkalan kylässä. Ampumaratatoiminta sisältää olemassa olevan hirviradan, pienoiskivääriradan ja skeet-haulikkoradan. Lupaa haetaan myös uudelle pistooliradalle.

2. Luvan hakija: Ylämaan riistanhoitoyhdistys
Y-tunnus 0711874-9

3. Laitos ja sen sijainti:

Husun ampumarata
Kallolantie 1
54410 Hujakkala
Kiinteistö 405-579-1-114
Koordinaatit (keskipiste): 554892, 6733097 (ETRS-TM35FIN)

4. Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta:

Ympäristölupahakemus koskee ulkona sijaitsevaa ampumarataa. Toiminta on luvanvarainen ympäristönsuojelulain 27 §:ssa mainitun liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a mukaan. Ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 13 a kohdan perusteella luvan käsittelijänä on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

5. Asian vireille tulo

Lupahakemus on leimattu saapuneeksi Lappeenrannan seudun ympäristötoimeen 8.3.2022.

6. Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset ja kaavoitustilanne

Luvat

Toiminnalla ei ole aiempaa ympäristölupaa. Kyseessä on olemassa olevan toiminnan luvittaminen. Ampumarata sijaitsee kiinteistöllä 405-579-1-114. Ampumaradan ja kiinteistön omistaa Ylämaan riistanhoitoyhdistys. Kymen lääninhallitus on myöntänyt vuonna 1965 Ylämaan riistanhoitoyhdistykselle luvan ampumaradalle, lupaa on laajennettu haulikkoradalla vuonna 1985.

Kaavoitus

Etelä-Karjalassa on voimassa seuraavat lainvoimaiset maakuntakaavat:

- Ympäristöministeriön 21.12.2011 vahvistama Etelä-Karjalan maakuntakaava,
- Ympäristöministeriön 19.10.2015 vahvistama Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava

Lisäksi valmistelussa ovat 2. vaihemaakuntakaava sekä maakuntakaava 2040.

Ympäristöministeriön 21.12.2011 vahvistamassa Etelä-Karjalan maakuntakaavassa (Kuva 12.) ampumarata-alueella ei ole osoitettu kohdemerkinnällä. Ampumarata sijaitsee rakennuskivituotannon ja -palveluiden kehittämisen kohdealueella. Ampumaradan eteläpuolelle on merkitty kulkemaan kansainvälisen öljyjohdon yhteystarve. Vaalimaantie on esitetty kohdemerkinnöillä kehitettävä matkailu- ja maisematie sekä valta- tai kantatie. Lisäksi ampumarata-alueen lounaispuolelle on osoitettu valtakunnallisesti merkittävä muinaisjäänös. Ampumaratatoiminnan ei arvioida vaikuttavan alueen suojelu- tai muihin arvoihin. (Etelä-Karjalan liitto, 2022)

Ympäristöministeriön 19.10.2015 vahvistamassa Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavassa ampumarata-alueelle tai sen läheisyyteen ei ole esitetty kohdemerkintöjä. (Etelä-Karjalan liitto, 2022)

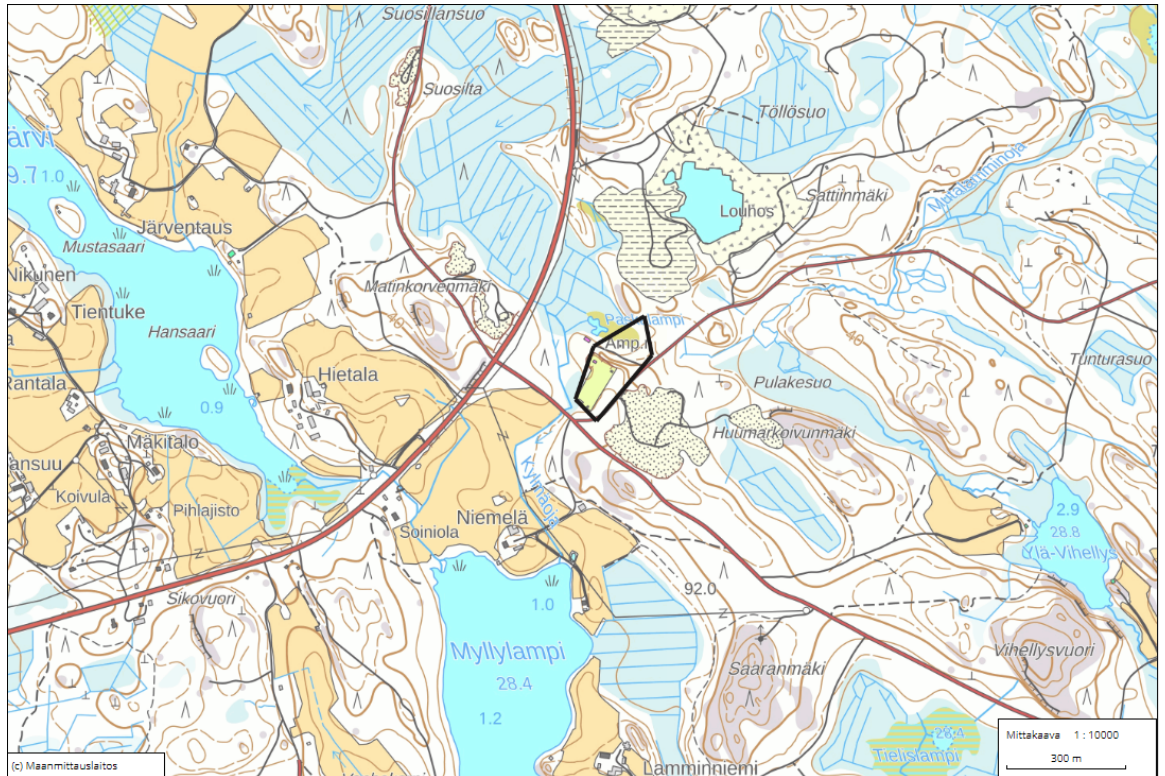
Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Ampumaradan eteläpuoleisen Myllylammen alueelle ulottuu Ylämaan rantaosayleiskaava (Lappeenrannan kaupunki, 2022).

Maanomistus

Ylämaan riistanhoitoyhdistys omistaa varsinaisen ampumaratakiinteistön 405-579-1-114, mutta haulien ropina-alue ulottuu naapurikiinteistölle 405-579-1-138, joka on eri omistuksessa ja jonka omistajan kanssa riistanhoitoyhdistys on laatinut käyttöoikeussopimuksen.

7. Laitoksen sijaintipaikka ja sen ympäristö

Ampumarata sijaitsee Hujakkalassa noin 10 kilometriä Ylämaan keskustasta etelään osoitteessa Kallolantie 1. Ampumaradan ympäristössä sijaitsee louhos- ja maa-ainestenottoa. Rata-alueen etelän- ja lounaanpuolella sijaitsee viljely käytössä olevia peltoalueita. Ampumarata sijaitsee kiinteistöllä 405-579-1-114. Lisäksi ampumaradan vieressä, kiinteistöllä 405-579-1-138, sijaitsee Husun metsästäjät Ry:n metsästysmaja. Muutoin ampumaradan ympäristö on ojitettua talousmetsää.

Kuva 1. Ampumaradan sijainti.

Ampumarata sijaitsee korkeudessa noin 35 m mpy. Rata-aluetta ympäröivällä maastolla ei ole selvää viettosuuntaa. Paikoin maasto kumpuilee korkeuteen noin 50–60 m mpy. Alimmillaan maasto on tasossa noin 25–30 m mpy (Kuva 6.). Haulikkoradan oikeaa sivuvallia on korotettu noin 6–7 metrin korkeuteen vuonna 2020, valli estää suorat laukaukset Kallolantien suuntaan.

Luonto- ja häiriintyvät kohteet

Lähin lomarakennus sijaitsee noin 900 metrin etäisyydellä ampumaradan länsipuolella kiinteistöllä 405-579-1-110. Rakennus sijaitsee kivääriradan ampumasuunnassa vasemmalla. Lähin asuinrakennus sijaitsee pääampumasuunnan takana noin 400 metrin etäisyydellä ampumaradan lounaispuolella kiinteistöllä 405-579-1-128. Pääampumasuunnassa lähimmille asuin- ja lomarakennuksille on etäisyyttä yli 3 kilometriä.

Ampumaradan pohjois-koillispuolella, lähimmillään noin kahden kilometrin päässä ampumarata-alueen rajasta, sijaitsee yksityismaiden luonnonsuojelualue Lammashaka (YSA206171). Ampumaratatoiminnalla ei ole vaikutusta alueen suojeluarvoihin.

Maaperä

Ampumarata-alueen maaperä on GTK:n maaperä 1:20 000 aineiston mukaan eteläosasta hirvi- ja pienoiskivääriratojen osalta hiekkaa, pohjoisosassa skeet-radan alueella maaperä vaihtelee saraturpeesta hiekkamoreeniin.

Vesistöt

Ampumarata sijaitsee Kaltonjoen (86.003, 3. jakovaihe) valuma-alueella. Ampumarata-alueella ei ole pintavesikohteita, mutta skeet-radan haulien leviämisalue kohdistuu osittain Paskalammen päälle. Karttatarkastelun perusteella Paskalammesta vedet virtaavat Kylmäojaa pitkin Myllylampeen. Paskalammesta virtaava oja on kuitenkin maastokäynnillä todettu padotuksi, eikä virtaamaa tätä kautta tapahdu. On kuitenkin mahdollista, että vedet purkautuvat Paskalammesta Kylmäojaan, ja edelleen Myllylampeen, ylivirtaamakauden aikana yläpuolisia metsäojaja pitkin. Havaintoa tukevat valuma-alueanalyysin mukainen valumauoma sekä Luonnonvarakeskuksen (Luke) kosteusindeksikartta. Luonnonvarakeskuksen kosteusindeksikartta kuvastaa uomaverkoston kosteusolosuhteita (Luke, 2022.).

Vedet virtaavat Kylmäojassa Niemelän peltoalueiden halki. Lähimmillään ampumaradalta on etäisyyttä peltoalueille n. 40 metriä. Paskalammesta Kylmäojaa pitkin etäisyyttä peltoalueille tulee noin 300 metriä. Ampumaradan ja Myllylammen välisellä Kylmäojan valuma-alueella on kokoa noin 35 hehtaaria. Kylmäojan valuma-alueella Paskalampi sekä Myllylampi ovat vesilain (587/2011) määritelmien mukaisia vesistöjä. Kylmäoja on puolestaan vesilain määritelmien mukaisesti noro/oja. Sen valuma-alue (0,35 km²) on pienempi kuin 10 km², siinä esiintyy ajoittaista kausikuivuutta eikä kalankulku siinä ole merkittävästi mahdollista.

Kylmäojan valuma-alueen lisäksi osa skeet-radan haulien leviämisalueesta kohdistuu Kirstansuon valuma-alueelle, jossa Mutalamminoja on ampumaradan lähin vesilain määritelmien mukainen vesistö. Kokoa Kirstansuon ampumaradan yläpuolisella valuma-alueella on yhteensä noin 1016 hehtaaria. Maastokäynnillä on kuitenkin havaittu, että Mutalamminojaan laskevat ojat olivat kuivat ja heinikoituneet, eikä niissä todennäköisesti tapahdu virtaamaa ylivirtaamakaudellakaan. Lisäksi Kallolantietä reunustaa noin 6–7 metriä korkea sivuvalli, joka rajoittaa osittain haulien leviämistä Kirstansuon valuma-alueen suuntaan. Yhteenvetona kartta- ja

maastotarkastelun perusteella voidaan todeta, että Kirstansuon valuma-alueelle ei ampumarata-alueelta kohdistu pintavesivaikutuksia.

Pohjavesi

Ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue sijaitsee ampumarata-alueen pohjois-luoteispuolella. Matkaa Hirvihaudankankaan 2. luokan pohjavesialueelle on noin 900 m. Ampumarata-alueella ei katsota olevan vaikutusta pohjaveden laatuun.

Metsästysmajan yhteydessä sijaitsee kaivo. Rengaskaivossa vesipinnan arvioidaan olevan noin 1 metrin syvyydessä maanpinnan tasosta. Kaivon vettä ei käytetä talousvetenä, vaan ainoastaan riistaeläinten ruhojen nylkemisen yhteydessä syntyneiden roiskeiden pesemiseen lattialta sekä välineiden pesemiseen (veitset, puukot, metalliastiat, jne.).

8. Laitoksen toiminta

Toimintakuvaus

Ampumaradan ratatoiminta sisältää 1 kpl hirvirata 75 (1 paikka + valvoja katoksessa) ja 100 m (2 paikkaa avokatoksessa), 1 kpl pienoiskiväärirata 50 m (2 paikkaa avokatoksessa) sekä skeet-haulikkorata. Hirviradan yhteydessä sijaitsee hyökkäävän karhun pystytettävä maalirata. Lisäksi uutena toimintona haetaan lupaa pistooliradalle, 25 m (4 paikkaa avokatoksessa).

Husun ampumaradan perustamisvuosi on 1965. Alkuun ampumaradalla on sijainnut ainoastaan hirvirata, ampumaradan ratatoimintoja on laajennettu 1985 skeet-radalla ja 1995 pienoiskivääriradalla. Ratoja on kaikkiaan kolme kappaletta sekä uusi pistoolirata. Ampumaradalla sijaitsee lisäksi tauluvarasto.

Ampumaradalla harjoitetaan metsästys- ja urheiluammuntaa pienikaliiperisilla aseilla (alle 12.7 mm) eli kivääreillä, haulikoilla ja pistooleilla. Rataa käyttävät pääasiassa Ylämaan riistanhoitoyhdistys sekä paikalliset metsästys- ja ampumaseurat. Radalla harjoittelevat myös viranomaiset, kuten rajavartiolaitos. Rajavartiolaitokselle Husun ampumaradan sijainti on erityisen tärkeä. Käyttäjäkunta radalla on noin 400 henkilöä vuodessa. Ratoja käytetään eniten arki-iltaisain ja viikonloppuisin.

Nykyisin ampumaradan kokonaislaukauspäämäärä arvioidaan olevan noin 30 000 laukausta vuodessa. Tulevaisuudessa vuosittaisten laukauspäämäärien arvioidaan nousevan maksimissaan noin 50 000 laukaukseen vuodessa.

Kilpailut ja ampumakokeet

Radalla järjestetään vuosittain alueellisia, paikallisia ja jäsenten välisiä kilpailuja. Mahdollisesti poikkeuksellisia toiminta-aikoja vaativia kilpailuja ampumaradalla järjestetään vuosittain enintään 2 kpl/vuosi.

Riistanhoitoyhdistyksen hirviradalla suoritetaan lakisääteinen ampumakoe. Ampumakoe tulee suorittaa, mikäli aikoo metsästää kuusipeuraa, saksanhirveä, japaninpeuraa, metsäkaurista, hirveä, valkohäntäpeuraa, metsäpeuraa tai karhua rihlatulla luotiaseella. Ampumakokeessa korostetaan harkitun ja tarkan riistalaukauksen merkitystä sekä sitä, että kokeessa käytetty ase on entuudestaan tuttu ja kunnolla kohdistettu. Ampumakokeen järjestää riistanhoitoyhdistys, joka myös antaa hyväksytystä suorituksesta todistuksen. Ylämaan riistanhoitoyhdistys järjestää lakisääteisiä ampumakokeita vuosittain heinä-lokakuussa yhteensä noin 5 kappaletta. Kokeet ammutaan pääsääntöisesti viikonloppuisin ja arki-iltaisain.

Toiminta-ajat

Toiminta-ajat ovat riistanhoitoyhdistyksen 70-luvulla asettamat. Toiminta-ajoista ei ole tullut valituksia eikä toiminta-aikoihin esitetä muutosta.

Ampuma-ajat Husun ampumaradalla:

<u>Viikonpäivät</u>	<u>Toiminta-ajat</u>
Maanantai-Perjantai	9.00–21.00
Lauantai	9.00–21.00
<u>Sunnuntai</u>	<u>9.00–21.00</u>

Liikenne

Ampumaradalle saapuminen tapahtuu Kallolantien kautta. Radan käyttö ei lisää merkittävästi liikennesuoritetta alueella.

Nykyiset radat ja ratarakenteet

Hirvi- ja pienoiskiväärirata sijaitsevat ampumarata-alueen eteläosassa. Ampumasuunta radoilla on koilliseen. Radoilla on yhtenäiset noin 4 metriä korkeat sivuvallit. Sivuvallit ovat vanhan sorakuopan reunaa. Oikea sivuvalli on koko rata-alueen pituinen ja vasen hirviradan 75

metrin ampumakatokselta alkava. Hirvi- ja pienoiskivääriradan välissä ei ole sivuvallia, joten ratojen käyttö ei ole samanaikaista.

Hirviradalla on kiinteät 75 ja 100 metrin katokset. Ampumapaikkoja 100 metrin katoksessa on kaksi avokatoksen idän puoleisessa päädyssä ja 75 metrin katoksessa yksi sekä ammunnan valvojan paikka. Hirviradan taustavalli on noin 6 metriä korkea. Taustavalli on osa vanhan sorakuopan reunaa, vallin pääasiallinen ampuma-alue on peitetty viiralla. Radan maalialueella on maa-aineksella peitetty betoninen etuvalli. Radalla ammutaan liikkuvan hirven maalia. Hirviradan vasemmassa reunassa sijaitsee lisäksi erikseen pystytettävä hyökkäävän karhun maalirata. Hyökkäävän karhun maaliradan käyttö on vähäistä. Haitta-aineiden kertymään hirviradan taustavallissa hyökkäävään karhun maalilla ei ole vaikutusta.

Pienoiskivääriradalla ampumapaikkoja on 2 avonaisessa katoksessa. Taustavalli on noin 2,5 metriä korkea ja rakennettu maa-aineksesta. Radalla ei ole etuvallia. Radalla ammutaan pääasiassa puiisiin maalilaitteisiin.

Skeet-rata sijaitsee rata-alueen koilliskulmassa. Ampumasuunta radalla vaihtelee länsi-luoteen ja itä-koillisen välillä. Radan ampumasektori on pääasiassa avointa turvemaata, jota reunustaa mäntypuuvaltainen metsä. Ammuntasektorin länsilaidalla sijaitsee Paskalampi osittain haulien pääasiallisella leviämisalueella. Kallolantietä reunustaa noin 6–7 metriä korkea sivuvalli, joka rajoittaa haulien leviämistä Kirstansuon valuma-alueen sekä Kallolantien suuntaan.

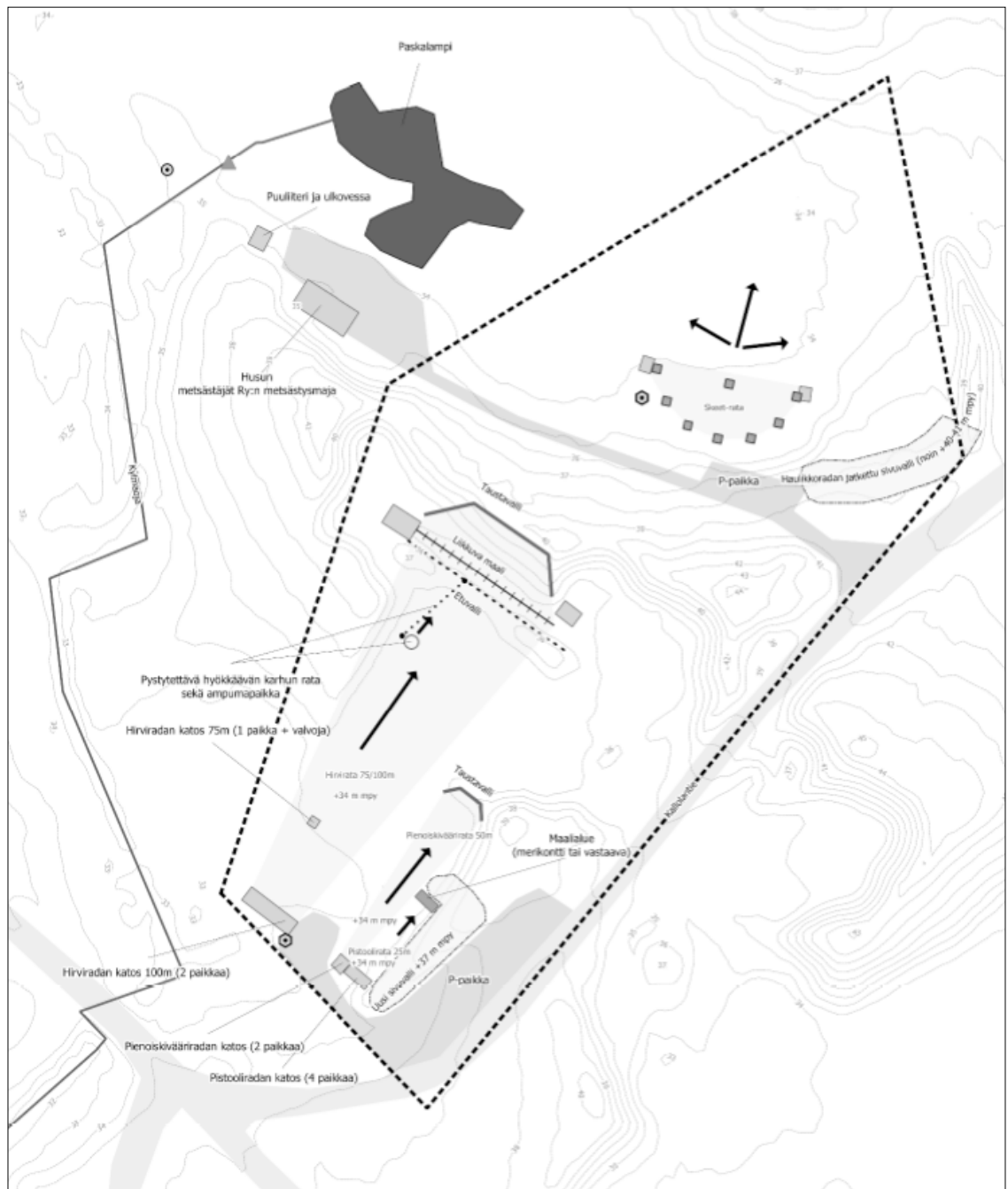
Uudet radat ja ratarakenteet

Uutena toimintona haetaan lupaa pistooliradalle 25 m. Rata sijoitetaan korkoon +34 m mpy, pienoiskivääriradan itäpuolelle, nykyisen pienoiskivääriradan sivuvallin alueelle. Radalle rakennetaan puinen, noin 6 metriä leveä avokatos, jossa ampumapaikkoja on 4. Radan oikea sivuvalli korotetaan korkeuteen +37 m mpy. Sivuvallin rakentamisessa käytetään entisiä pienoiskivääriradan sivuvallin maa-aineksia. Radan maalilaitteet sijoitetaan säältä suojattuun merikonttiin tai vastaavaan katokseen.

9. Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

Ampumaratatoiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset ja -riskit liittyvät ampumameluun sekä luotien ja haulien sisältämien raskasmetallien mahdollisiin vaikutuksiin ympäristöön. Ampumaratatoiminnasta aiheutuu erittäin harvoin välittömiä tai lyhyen aikavälin ympäristövaikutuksia. Sen sijaan vaikutukset syntyvät pitkällä aikavälillä luotien ja haulien rapautuessa ja mahdollisesti

kulkeutuessa maaperästä pinta- ja pohjavesiin. Erityisesti kuivassa kivennäismaassa raskasmetallien kulkeutuminen on kuitenkin äärimmäisen hidasta. (Kajander & Parri 2014.)

Kuva 2. Ratojen sijainti ja ampumasuunnat.

Meluvaikutukset

Yleistä ampumamelusta

Ampumaratatoiminnan melun vaikutukset liittyvät ensisijaisesti häiritsevyyteen ja elinympäristön viihtyisyyteen. Muita mahdollisia

terveyteen liittyviä vaikutuksia ei ole voitu tutkimuksin havaita. (Kajander & Parri, 2014.) Ampumamelua arvioidaan Suomessa käyttäen melusuureen A1-enimmäisäänitasoa LA_{Imax}. Säädetty arviointimenettely on melun mittaaminen ja se tehdään Ympäristöministeriön mittausohjeen (1999) mukaisesti. Ensisijaisesti melun haitallisuutta arvioidaan valtioneuvoston päätöksen 53/1997 mukaisesti ohjearvojen perusteella (Taulukkoa 3.). Ohjearvot on tarkoitettu maankäytön ja rakentamisen suunnittelua varten eikä niiden perusteella arvioida terveys- ja viihtyvyyshaittaa. Ampumaratojen BAT-oppaassa (Kajander & Parri 2014) esitetään meluntorjunnan tarpeen arviointimenettelyyn suositus, joka perustuu laukausten ja altistuvien kohteiden lukumäärään.

Ympäristöministeriön ohjeessa (1999) on määrätty, että A1-enimmäisäänitaso tulee mitata vähintään viiden laukauksen keskiarvona. Perusteluna on, että yksittäisten laukausten enimmäisäänitaso voi vaihdella tuntuvasti lähinnä hetkellisten sääolojen vaihteluiden seurauksena (muun muassa tuulen suunnan ja nopeuden vaihtelut sekä puuskaisuus). Mittaustulokset edustavat siten aina vain juuri mittauspäin ja mittaushetkellä esiintyneitä tilanteita ja olosuhteita. Melutaso voi vaihdella huomattavasti paitsi mittauspäivän myös yhden mittausjakson aikana. Jopa kaksi perättäistä laukausta voivat erota toisistaan yli kymmenenkin desibeliä. Yksittäisen, yhtenä päivänä tehdyn mittausjakson edustavuus on varsin vaatimaton, vaikka sääolot mittausten aikana täytyisivätkin nykyisen mittausohjeen suositukset. Vain pitkän mittaussarjan tilastollisen tuloksen voidaan katsoa edustavan jollakin tuotettavuudella pidempää ajanjaksoa. Silti pitkänkin mittaussarja tyypillisillä etäisyyksillä ja ohjeet täyttävissä sääoloissa voi tuottaa tuloksiin varsin suuren vaihteluvälin. Yksittäisten laukausten pienimpien ja suurimpien äänitasojen ero voi olla jopa 20-30 dB. Eri päivinä hyväksyttävissä sääoloissa tehtyjen mittausten päiväkohtaisten kokonaistulosten vaihteluväli voi sekin olla peräti 15-20 dB.

Edellä mainitun vaihtelun vuoksi mittauksia ei voida pitää ensisijaisena tapana arvioida ampumaratamelua. Sen sijaan laskentamalleja käyttämällä saadaan paremmin tilannetta kuvaavia tuloksia. Hyvin monena päivänä tehtyjen mittausten päiväkohtaisista tuloksista laskettu energiakeskiarvo lähestyy laskentamallilla saatavaa tulosta. Samoista syistä ei voida perustella, että melumittauksilla voitaisiin tarkentaa melumallinnuksen tuloksia. (Lahti & Markula, 2016.)

Meluselvitys

Meluselvityksen tuloksissa HMMT Partners Oy toteaa, että Husun ampumaradan eri lajiratojen A1-enimmäisäänitaso LA_{Imax} ylittää lajiradasta ja kohteesta riippuen asumiseen käytettävien alueiden ohjearvon 65 dB usealla lähimmällä asuinrakennuksella. Loma-

asumiseen käytettävien alueiden ohjearvo 60 dB ylittyy neljällä loma-asunnoksi MML:n aineistossa luokitellulla kohteella. (HMMT Partners Oy, 2022)

Ohjearvojen ylitykset aiheutuvat asuinrakennuksilla hirviradan ampumatoiminnasta. Loma-asunnoilla ylitykset aiheutuvat sekä hirviettä skeet-radan ampumatoiminnasta. Skeet-radan melu ylittää loma-asumiseen käytettävien alueiden ohjearvon 60 dB yhdellä kohteella. Ylitys on 3 dB. (HMMT Partners Oy, 2022).

Suunnitellun pistooliradan melu ei ylitä ohjearvoja millään lähimmistä kohteista. (HMMT Partners Oy, 2022)

Meluselvitysten tulosten perusteella Husun ampumarata sijoittui BAT-oppaan meluntorjunnan tarpeen arviointitaulukossa nykytilassa luokkaan ”Tilanne ei hyväksyttävä”, joten ampumaradalle toteutettiin meluntorjunnan tarkastelu mallilaskennan avulla.

Hakijan esitys melupäästöjen vähentämiseksi

Hakija esittää, että meluntorjuntasuunnitelman (Liite 7.) pohjalta hirviradan ampumakatokset muutetaan geometrialtaan ja rakenteiltaan ampumaratamelun ympäristövaikutusten hallinnan BAT-raportin liitteen J1.1 tai J1.3 eli ns. C-tyyppin meluntorjuntakatoksen mukaisiksi.

Skeet-radan osalta hakija esittää, että toteutetaan ampumapaikkojen korkoasemaan nähden harjakorkeudeltaan 4 m korkea (koko matkalta korossa +38,7 m) seinäke radan länsipuolelle tai vastaava maavallirakenne. Maavallirakenteessa vallin harja siirtyy vähän kauemmaksi suunnitellusta seinäkkeestä, jolloin vallin harjakorkeutta nostetaan. Ehdotus seinäkkeen sijoittelusta on esitetty meluntorjunnan tarkastelussa liitteessä 7. Seinäke toteutetaan kuten meluntorjunnan tarkastelussa on esitetty.

Pienoiskivääriradan ja suunnitellun pistooliradan osalta melun ohjearvot eivät ylity ampumaradan ympäristön lähimmissä altistuvissa kohteissa, joten näiden osalta ei tarvita meluntorjuntatoimenpiteitä.

Meluntorjuntarakenteiden rakentamisen aikatauluksi ehdotetaan 5 vuotta, jolloin toiminnanharjoittajalla on aikaa varautua investointeihin taloudellisesti.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen

Yleistä

Haitta-aineiden kulkeutumisriski rata-alueen ulkopuolelle on merkittävin huomioon otettava tekijä arvioitaessa tarvittavia teknisiä ja toiminnallisia toimenpiteitä ampumaradan ympäristön suojelemiseksi. Ratarakenteita, kuten taustavallia ja rata-alueen pintakerrosta ei AMPY-raportissa ja BAT-oppaassa katsota maaperäksi, vaan

ratarakenteeksi, joka toiminnan loputtua voidaan riskiperusteisesti poistaa. Luotiaseradoilla ratarakenteeksi katsotaan rata-alueen ampumapaikkojen, välialueen ja maalialueen pintamaa, johon ammunasta syntyvät jätteet kertyvät. Haulikkoradan ratarakenteeksi katsotaan koko kiekkojen ja haulien leviämisalue. Ampumaratojen ratarakenteissa haitallisten aineiden pitoisuudet ovat tyypillisesti suuria, mutta pilaantumisen hallinnan kannalta keskeistä on hallita haitta-aineiden kulkeutumisriskiä rata-alueen ulkopuolelle. (Kajander & Parri, 2014).

Ampumaratatoiminnan luonteen vuoksi sekä lukuisten tutkimusten perusteella voidaan luotettavasti arvioida, mihin valtaosa haitta-aineista yleensä eri radoilla kertyy. Kivääri- ja pistooliradoilla haitta-ainekuormitus keskittyy pääasiassa taustavallin alaosaan maalilaitteiden taakse (iskemäkohdat, 0–0,5 m), taulualueelle sekä ampumapaikkojen edustalle, jossa haitta-aineet ovat hienojakoisessa muodossa. Kenttäalueella kuormitus on vähäistä.

BAT-oppaan mukainen haulien pääasiallinen leviämisalue skeet-radoilla on noin 100-150 metrin päässä ampumapaikasta. 3D-mallinnukseen perustuvan lentoratatarkastelun perusteella voidaan kuitenkin havaita, että leviämisalue on todellisuudessa usein BAT-oppaassa esitettyä suppeampi. Syynä tähän on, että BAT-oppaan sapluunamalli ei huomioi puuston torjuvaa vaikutusta, maaston muotoja eikä todennäköisesti vaihtelevaa ampumakulmaa.

Kulkeutumisriski pinta- ja pohjavesiin

Ampumaradoilta pinta- ja pohjavesiin kulkeutumisriskiä aiheuttavia haitta-aineita ovat pääasiassa metallit, joista merkittävin on lyijy. Kun ratarakenteisiin jäävät luodit ja haulit pääsevät kosketuksiin ympäristön kanssa, ne altistuvat fysikaalisille ja kemiallisille reaktioille. Näiden seurauksena metalleja voi ajan myötä liueta sade- ja sulamisvesiin, jonka johdosta metallien riski kulkeutua pintavesiin sekä imeytyä vajoveden mukana syvemmälle maakerrokseen ja olosuhteista riippuen jopa pohjaveteen saakka kasvaa. Ympäristöolosuhteet, kuten ratarakenteen vedenläpäisevyys, maalaji ja pH sekä sademäärä, vaikuttavat merkittävästi siihen, kuinka nopeasti ja missä määrin luotien ja haulien rapautumista ja sen seurauksena vapautuvien haitta-aineiden kulkeutumista ympäristöön on mahdollista tapahtua. Haitta-aineiden kulkeutumisriski pinta- ja pohjaveteen sekä ojien ja vesistöjen sedimenttiin on pääsääntöisesti suurempi haulikkoradoilla kuin kivääri- ja pistooliradoilla, koska haulikkoammunnan aiheuttama laukauskohtainen kuormitus on suurempaa ja kuormittuva alue laajempi. Lisäksi haulien rapautuminen on niiden pienen koon vuoksi nopeampaa kuin luotien. (Kajander & Parri 2014.)

Ampumaratatoiminnasta aiheutuu erittäin harvoin välittömiä tai lyhyen aikavälin ympäristövaikutuksia. Ampumaradoilla lyijy onkin yleensä voimakkaasti sitoutunut pintamaan orgaaniseen kerrokseen.

Ampumaradoilta pintavesiin mahdollisesti kulkeutuvista metalleista merkittävimmän riskin aiheuttavat lyijy ja kupari. Ampumaratatoiminnan yhteydessä lyijy on niin sanottu indikaattorimetalli, jonka ilmaantuminen edeltää muiden metallipitoisuuksien nousua. Haitta-aineiden kulkeutuminen ratarakenteista pintavesiin voi tapahtua pintavalunnan mukana sekä liukoisessa muodossa, että maapartikkeleihin sitoutuneena. Haitta-aineita voi kulkeutua pintavesiin myös pintaveden purkautuvan pohjaveden mukana, lähinnä liukoisessa muodossa. Kulkeutumisriskiin vaikuttaa erityisesti rata-alueella muodostuvan ja alueen ulkopuolelta tulevan pintavalunnan määrä, jota säätelevät mm. pintamaan kaltevuus, sademäärä, maalajit ja kasvillisuus. (Kajander & Parri 2014.)

Pohjaveden kannalta suurimman kulkeutumisriskin haitta-aineista aiheuttavat lyijy ja antimoni. Antimonin liukoisuus ja kulkeutuvuus ovat usein selvästi lyijyä suurempia, mutta aineen pitoisuudet ja kokonaismäärät ratarakenteissa ovat lyijyä huomattavasti pienempiä. Haitta-aineiden kulkeutumisriski luotias- tai haulikkoradan rakenteista pohjaveden voi tulla lähinnä vajoveden kautta. Lyijyn kulkeutuvuus maaperässä on yleensä suhteellisen heikkoa, mutta mm. happamat ja kosteat olosuhteet, lyhyt etäisyys pohjaveden pinnan ja ratarakenteen pinnan välillä, vettä läpäisevät maakerrokset sekä ratarakenteen suuri lyijymäärä voivat lisätä sen kulkeutumisriskiä pohjaveden. (Kajander & Parri 2014.)

Haulien ja luotien sisältämien raskasmetallien lisäksi haulikkoradoilla käytettävät savikiekot sisältävät pieniä pitoisuuksina PAH-yhdisteitä. Tyypillisesti Suomessa käytettävien savikiekkojen massasta 0,2-2,5 % on PAH-yhdisteitä. Ekokiekoissa PAH-yhdisteiden kokonaispitoisuus jää alle 0,001 %. PAH-yhdisteet ovat kuitenkin hyvin niukkaliukoisia ja yhdisteet pysyvät sitoutuneina kiekkomateriaaliin. Tästä syystä ne eivät leviä ratarakenteiden ulkopuolelle eikä kiekkomurskan kerääminen ole parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukaista eikä sille ole tarvetta tai perusteita. (Kajander & Parri 2014.) Toistaiseksi ekokiekkojen tuotanto on haastavampaa ja vähäisempää, jonka vuoksi niiden saatavuus ja laatu ei ole samalla tasolla perinteisempien savikiekkojen kanssa.

Perustilaselvityksen tulokset

Husun ampuradan rata-alueen kuormitus on 2020 tehdyn riskiarvion mukaisesti noin 11 tonnia lyijyä.

Ampumarata-alueella ei ole pintavesikohteita, mutta skeet radan BAT-oppaan mukainen haulien leviämisaalue kohdistuu osittain Paskalammen päälle. Paskalammesta virtaava oja on todettu

padotuksi, eikä virtaamaa tätä kautta tapahdu. On kuitenkin mahdollista, että vedet purkautuvat Paskalammesta Kylmäojaan, ja edelleen Myllylampeen, ylivirtaamakauden aikana yläpuolisia metsäoimia pitkin. Vedet virtaavat Kylmäojassa Niemelän peltoalueiden halki. Lähimmillään ampumaradalta on etäisyyttä peltoalueille n. 40 metriä. Paskalammesta Kylmäojaa pitkin etäisyyttä peltoalueille tulee noin 300 metriä.

Kylmäojan valuma-alueella Paskalampi sekä Myllylampi ovat vesilain (587/2011) määritelmien mukaisia vesistöjä. Kylmäoja on puolestaan vesilain määritelmien mukaisesti noro/oja. Sen valuma-alue (0,35 km²) on pienempi kuin 10 km², siinä esiintyy ajoittaista kausikuivuutta eikä kalankulku siinä ole merkittävästi mahdollista. Kirstansuon valuma-alueelle ei ampumarata-alueelta kohdistu pintavesivaikutuksia.

Ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Metsästysmajan yhteydessä sijaitsee rengaskaivo. Kaivon vettä ei käytetä talousvetenä, vaan ainoastaan majan lattian sekä välineiden pesemiseen (veitset, puukot, metalliastiat, jne.).

Hyväksyttävän päästötason määrittäminen

Valtioneuvoston asetuksessa 1022/2006 sekä sen muutosasetuksessa 1308/2015 on asetettu sisämaan pintavesien suositelluksi vuosikeskiarvoksi (enimmäispitoisuus) biosaatavalle lyijylle 1,2 µg/l. Keskiarvoon lisätään taustapitoisuus humuksisuudesta riippuen 0,1...0,7 µg/l. Sisämaan pintavesien sallittu liukoisen lyijyn enimmäispitoisuus on 14 µg/l. Vertailuarvo koskee pintavesistöjä, kuten viereistä Paskalampea.

Arvioitaessa ampumarata-alueelta ojaan johdettavan veden suurinta hyväksyttävää metallipitoisuutta, voidaan valuma-alueen tarkastelulla määrittää sekoittumiskerroin. Sekoittumiskertoimen perusteella voidaan laskennallisesti arvioida, ylittäisikö ampumarata-alueelta lähtevän pintaveden metallipitoisuus kohdevesistöissä ympäristölaatuunormin.

Hyväksyttävä päästötaso ampumarata-alueelta Kylmäojan kautta Myllylampeen purkavalle vedelle saadaan seuraavasti: Ampumaradan valuma-alueen pinta-ala on karttatarkastelun perusteella noin 4,7 hehtaaria ja Kylmäojan valuma-alueen pinta-ala noin 35 hehtaaria. Kylmäojan valuma-alueelle saadaan tällöin sekoittumiskerroin 0,13 (= 47 007 m² / 350 999 m²). Koska kohdevesistö Myllylampi on humuksinen järvi (väriluku 60 mg/l Pt, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen näytteenotto 14.2.2000) käytetään suurimpana sallittuna biosaatavan lyijyn määränä vastaanottavassa vesistöissä arvoa 1,4 µg/l. Kylmäojan kautta Myllylampeen päätyvälle pintavedelle saadaan hyväksyttäväksi päästötasoksi biosaatavan lyijypitoisuuden vuosikeskiarvona 10,8 µg/l (1,4 µg/l/0,13).

Hyväksyttävä päästötaso sekoittumisen jälkeen on määritetty ainoastaan lyijylle, koska lyijy on todettu ampumaratojen indikaattorimetalliksi.

Vesitulokset

Ramboll Finland Oy suoritti pinta- ja pohjavesinäytteenoton (metsästysmajan kaivo) 18.11.2021.

Näytepisteessä N1 (Paskalampi) liukoisen lyijyn pitoisuudeksi todettiin 5,4 µg/l, joka alittaa sisämaan pintavesien sallitun liukoisen lyijyn enimmäispitoisuuden 14 µg/l. Kylmäojasta (N2) todettu biosaatava lyijypitoisuus 0,18 µg/l alittaa hyväksyttävän päästötason (10,8 µg/l biosaatavan lyijypitoisuuden vuosikeskiarvona) selvästi. Myös muiden metallien pitoisuudet olivat näytepisteissä N1 – N3 alhaiset tai alle analyysimenetelmien määrittämisrajojen.

Paskalampi on olosuhteiltaan lähes hapeton ja historiallisen ilmakuviin perusteella hiljalleen umpeen kasvava lampi.

Pohjavesinäytteenotto suoritettiin metsästysmajan yhteydessä sijaitsevasta rengaskaivosta. Hakijan mukaan tulosten perusteella rengaskaivon vedessä ei ole havaittavissa merkkejä ampumaradan toiminnasta.

Sedimenttinäytteenoton tulokset

Rata sijoittui pintavesien osalta tutkimustarveluokassa luokkaan laajennettu tutkimus, joten BAT-oppaan mukaisesti Paskalammesta (SED2) ja rata-alueelta poistuvasta laskuojasta, Kylmäojasta (SED1), suoritettiin sedimenttinäytteenotto 18.11.2021.

Arseenin osalta Paskalammesta otetussa näytteessä SED2 on havaittavissa Vna:n 214/2007 mukaisen kynnysarvotason (5 mg/kg, As) ylittävä pitoisuus 7,1 mg/kg. Muutoin Paskalammesta todetut raskasmetallien pitoisuudet alittavat Vna:n 214/2007 mukaiset kynnysarvotasot.

Rata-alueelta ulos johtavassa Kylmäojassa todetut raskasmetallien pitoisuudet puolestaan edustavat pääasiassa valtioneuvoston asetuksen mukaisia tyypillisiä luontaisia taustapitoisuuksia tai alittavat Vna:n 214/2007 mukaiset kynnysarvotasot.

Maaperätulokset

Skeet-radan haulien pääasialliselta leviämisalueelta otettiin ratarakenteen pinta- ja pohjakerrosta edustavat näytteet 18.11.2021.

Ratarakenne koostui näytteenottosyvyydelle 45 cm humuksesta ja/tai turpeesta (aistinvarainen havainto). Näytteissä ei havaittu hauleja eikä

koekuopassa todettu suovettä. Ratarakennetutkimusten tuloksista voidaan todeta, että ratarakenteen pintakerroksessa haitallisten aineiden pitoisuudet ovat suuria, mutta laskevat nopeasti syvemmälle mentäessä. AMPY-raportin ja BAT-oppaan mukaisesti ratarakenteisiin ei sovelleta maaperän pilaantumisen ohjearvoja.

Haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnin tulokset

Husun ampumaradan haitta-aineiden aiheuttaman ympäristöriskin määrittämisessä ja riskinhallinnan suunnittelussa on noudatettu BAT-oppaan (Kajander & Parri 2014) mukaista pisteytystä päästöpotentiaalin, pintavesiriskin ja pohjavesiriskin osalta. Pisteytyksen perusteella Husun ampumaradan päästöpotentiaali on kohtalainen ja pinta- sekä pohjavesivesiriskit pieniä. Riskiluokituksessa radan katsotaan tällöin kuuluvaksi tasoon 1 eli perustaso.

Hakijan esittämät toimenpiteet haitallisten aineiden leviämisen estämiseksi

Maaperän pilaantuneisuuden arvioinnissa on huomioitava, että AMPY-raportin ja BAT-oppaan mukaan ampumarata-alueiden pintakerros, haulien leviämisalue ja taustavallit ovat ratarakennetta, eivätkä maaperää. Ampumaratojen ratarakenteissa haitallisten aineiden pitoisuudet ovat tyypillisesti suuria, mutta pilaantumisen hallinnan kannalta keskeistä on hallita haitta-aineiden kulkeutumiseriskiä rata-alueen ulkopuolelle. Husun ampumaradalla Paskalampi toimii käytännössä laskeutusaltaana estäen tehokkaasti haitta-aineiden kulkeutumista haulikkoradan ratarakenteesta alapuoliseen Kylmäojaan ja edelleen Myllylampeen. Paskalammen pohjasedimentin sekä haulikkoradan lyijyä ja muita metalleja hyvin pidättävän pintakerroksen häiritseminen saattaisi aiheuttaa metallien liukenemistä ja mahdollistaisi näin haitta-aineiden kulkeutumisen rata-alueen ulkopuolelle. Ratarakenteen kunnostustarve tulee riskinarvioinnin perusteella harkittavaksi, mikäli ampumaratatoiminta loppuu ja maankäyttö alueella muuttuu tai mikäli merkittävää haitta-aineiden kulkeutumista havaitaan.

Muina toimenpiteinä haitallisten aineiden leviämisen estämiseksi hakija esittää, että Husun ampumaradalla tullaan siirtymään skeet-radalla lyijyä korvaavien haulimateriaalejen käyttöön. Savikiekkoina käytetään mahdollisuuksien (saatavuus/laatu) mukaan ns. ekokiekkoja. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteita noudattavana riskinhallintatoimenpiteenä ampumaradalla esitetään käytön seuranta laukausmäärien avulla.

Jätehuolto ja viemäröinti

Toiminnassa syntyy pahvijätettä maalitauluista ja ammusten pakkauksista, muovijätettä sekä hylsyjä. Jokaisella radalla on omat

keräysastiat siten, että alueelta kerätään paperi- ja pahvijäte sekä sekajäte erillisiin keräysastioihin seuraavasti:

- Luotiaseradat
 - Muoviset pakkauslaatikot sekä sekajätteet kerätään jäteastioihin. Etelä-Karjalan jätehuolto tyhjentää keräysastiat kerran vuodessa keväällä.
 - Pahvit kerätään ja viedään omatoimisesti energijätepuristimeen tarvittaessa.
 - Ammutut hylsyty kerätään ja viedään omatoimisesti metallinkeräykseen tai uudelleen ladattavaksi.

- Haulikkorata
 - Ammutut hylsyty, pakkausmuovit sekä sekajätteet kerätään jäteastioihin. Etelä-Karjalan jätehuolto tyhjentää keräysastiat kaksi kertaa vuodessa keväisin ja syksyisin.
 - Pahvit kerätään ja viedään omatoimisesti energijätepuristimeen tarvittaessa.

Husun ampumaradan alueella ei ole talousveden ottotoimintaa eikä viemäröintiä. Kuivakäymälä sijaitsee Husun metsästysmajan yhteydessä. Kuivakäymälä on myös ampumaradan käyttäjien käytössä.

10. Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Rata-alue on merkitty maastoon merkkinauhalla. Rata-alueesta kertovat varoituskyltit. Radoilla on myös amunnasta kertovat punaisella lipulla varustetut lipputangot.

Ampumaradan melupäästöjä tullaan tarkkailemaan laukausmäärien perusteella. Toiminnanharjoittaja pitää valvonnalla ja ohjeistuksella huolen, että ampuma-aikoja noudatetaan.

Haitta-aineiden kertymistä ratarakenteisiin ja sitä kautta ratakohtaista kuormituspotentiaalia seurataan laukausmäärien seurannan avulla vuositasolla. Ratarakenteisiin ei sovelleta maaperän pilaantumisen ohjearvoja. Koska ampumaradan toiminta jatkuu, on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista jättää ratarakenteet paikoilleen. Ratarakenteen kunnostustarve tulee riskinarvioinnin perusteella harkittavaksi, mikäli ampumaratatoiminta loppuu ja maankäyttö alueella muuttuu tai mikäli merkittävää haitta-aineiden kulkeutumista havaitaan.

Hakija esittää, että päästöjä pintavesiin tullaan seuraamaan kevään ja syksyn ylivirtaamakaudella suoritetuin näytteenotoin ampumarata-alueen alapuolisesta laskuojasta. Näytteenotto esitetään tehtäväksi

haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnin (Liite 10.) mukaisesti kuuden vuoden välein näytepisteestä N2 eli Kylmäojasta. Tuloksia verrataan yksittäisen näytteen osalta ympäristölaatunormiin. Hyväksyttäväksi päästötasoksi esitetään 10,8 µg/l lyijyn biosaatavan pitoisuuden vuosikeskiarvona. Vesinäytteistä analysoidaan antimonin (Sb), arseenin (As), kuparin (Cu), lyijyn (Pb), Nikkelin (Ni) ja sinkin (Zn) liukoiset pitoisuudet. Riskien arvioinnin kannalta raskasmetallien liukoisten pitoisuuksien määrittäminen on riittävä. Lisäksi vesinäytteille tehdään fysikaalis-kemialliset perusanalyysit (pH, sähkönjohtavuus ja liennut happi). Biosaatavien pitoisuuksien laskentaa varten vesinäytteestä määritetään myös liunneen orgaanisen hiilen (DOC) pitoisuus ja kalsium (Ca).

Sedimenttinäytteenotto esitetään tehtäväksi haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnin (Liite 10.) mukaisesti kuuden vuoden välein näytepisteestä SED1. Näytteenotto toteutetaan kevään tai syksyn vesinäytteenoton yhteydessä. Sedimenttinäytteestä analysoidaan antimonin (Sb), arseenin (As), kuparin (Cu), lyijyn (Pb), Nikkelin (Ni) ja sinkin (Zn) pitoisuudet.

Hakija esittää, että tarkkailutulosten perusteella tarkkailutiheyttä voidaan myöhemmin muuttaa valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Alueelta kerätyistä jätemääristä tullaan pitämään kirjaa. Kokonaisuudessaan tarkkailun tuloksista kootaan vuosiraportti, joka toimitetaan valvovalle viranomaiselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä.

10. Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja käytännön (BEP) soveltamisesta

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan BAT käsite on keskeisessä asemassa arvioitaessa ympäristönsuojelun vaatimustasoa ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä ja se on tarkoitettu parantamaan ympäristönsuojelun tasoa, kehittämään ampumaratojen ympäristönsuojelun kustannustehokkuutta, yhtenäistämään ympäristölupien vaatimustasoa ja luomaan paremmat edellytykset tapauskohtaisten olosuhteiden huomioimiselle. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltaminen vähentää myös turhia ja virheellisiä investointeja. Myös ympäristönsuojelulaki korostaa, että ympäristölupahakemuksen käsittelyssä on huomioitava parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja käytäntöjen lisäksi niiden kohtuullisuus saavutettavaan hyötyyn päästöjen vähentämisessä. Siten BAT:n soveltamista on pidettävä lähtökohtana ja suomalaisen oikeusharkinnan perustana. (Kajander & Parri 2014).

Husun ampumaradalla parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisessa noudatetaan melun osalta seuraavia periaatteita:

- Oikein mitoitettut meluntorjuntarakenteet (BAT)

- Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa toiminnan hyväksyttävyyden lisäämiseksi ja haitan kokemisen tunteen vähentämiseksi (BEP)
- Käyttöaikojen suunnittelu, tiedottaminen toiminnasta ja yhteystyö naapurien ja sidosryhmien kanssa (BEP)
- Toimintaa ohjaavat luvat, säännöt ja niiden valvonta (BEP)

Haitta-aineiden aiheuttaman ympäristöriskin määrittämisessä ja riskinhallinnan suunnittelussa Husun ampumaradalla on noudatettu BAT-oppaan (Kajander & Parri 2014) mukaista pisteytystä ja toimenpidesuosituksia.

11. Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireille tulosta on ilmoitettu kuuluttamalla Lappeenrannan kaupungin ja Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ilmoitustaululla Lappeenrannan kaupungin verkkosivuilla 8.8 - 14.9.2022. Naapureita on kuultu asiasta erikseen kirjeitse. Asiakirjat ovat olleet kuulutuksen ajan sähköisesti nähtävillä Lappeenrannan kaupungin verkkosivuilla.

Lausunnot

Hakemuksen johdosta on annettu kolme lausuntoa.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on 14.9.2022 antamassaan lausunnossaan todennut:

” Pintavedet

ELY-keskuksen vesistöt -yksiköstä todetaan, että Ylämaan riistanhoitoyhdistyksen Husun ampumarataa koskevassa ympäristölupahakemuksessa esitetyt vesistövaikutukset pintavesiin ovat erittäin vähäisiä rajoittuen lähinnä Paskalampeen (pinta-ala 0,1 ha) ja sieltä Myllylampea kohti laskevaan, kausikuivaan Kylmäojaan. Esitetyn laajuisen haulikko-, pienoiskivääri- ja pistooliammunnan ympäristöselvitykset ja metallien seuraamistarkkailu pintavesien osalta on riittävää ja hallintatoimet asianmukaisia. Kylmäojasta tapahtuva haitta-aineiden näytteenotto kuuden vuoden välein syksyn ja kevään ylivirtaaman aikoina on sovelias seurantatiheys. Haitta-aineiden tarvearviointi on suoritettu huolella ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset niin pintavesien seuraamisesta kuin sedimenttipitoisuuksien seuraamisesta (jälkimmäinen kuuden vuoden välein kevään näytteenottokerran yhteydessä) on niin ikään täysin riittävää.

Maaperä, pohjavesi

Haitta-aineita kertyy pintamaahan, mutta voitaneen tulkita, että maaperän pintakerros rata-alueen sisäpuolella kuuluu ratarakenteisiin. Taustavallien ja alueen pintakerrosten kunnostustarpeen arviointi voidaan esitetyn mukaisesti tehdä toiminnan loppuessa tai alueen käytön muuttuessa tai mikäli haitta-ainepitoisuudet antaisivat aiheutta. Koska alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, ei säännöllinen pohjavesien tarkkailu liene tarpeen. Ei myöskään ole tietoa siitä, liikkuvatko alueen pohjavedet ja miten ne mahdollisesti liikkuvat. Myös metsästysmajan kaivosta otetussa vesinäytteessä raskasmetallipitoisuudet olivat pienet.

Melu

Ampumaratatoiminnasta aiheutuu meluselvityksen mukaan nykyisellään melun ohjearvotasojen ylityksiä. Toiminnanharjoittaja on esittänyt toteutettavaksi rakenteellisia parannuksia melun leviämisen ehkäisemiseksi. Toimenpiteet on esitetty tehtäväksi viiden vuoden aikana.

ELY-keskus pitää tärkeänä, että esitetyt toimenpiteet toteutetaan. Viiden vuoden siirtymäaikakin lienee kohtuullinen. Rakentamisen jälkeen on vielä syytä raportoida lopullinen toteutus ja tarkistaa, että rakenteet vastaavat meluntorjunnan kannalta mallinnuksen lähtöoletuksia. Mikäli rakenteiden toteutus ei vastaisi suunniteltua, nykyisin käytössä olevat asetyypit vaihtuisivat melusampiin, ampumasuunnissa tapahtuisi muutoksia tms., olisi tarpeen harkita mallinnuksen päivytystä.

Muuta

Skeet-radan haulit leviävät toiminnanharjoittajien omistaman ratakiinteistön ulkopuolelle. Hakemuksen mukaan asiasta on kiinteistön omistajien kanssa sovittu. ELY-keskus painottaa, että vaikka haulien leviämisestä ulkopuolisten alueelle mahdollisesti aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset ovat lähtökohtaisesti toiminnan harjoittajan vastuulla, tulee esim. vastuu mahdollisesta pilaantuneen maaperän kunnostamisesta ulkopuoliselle maanomistajalle, mikäli pilaaja ei kykene asiaa hoitamaan. Maanomistajien on syytä olla tästä tietoisia. Maaperän kunnostusta saattaisi edellyttää esim. maankäytön muuttaminen.”

Lappeenrannan kaupungin terveydensuojeluviranomainen

”Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö Lappeenrannan terveydensuojeluviranomaisena on tarkastanut Ylämaan riistanhoitoyhdistyksen ympäristölupahakemuksen ja esittää siitä seuraavaa:

Hakemuksessa on arvioitu, että ampumarata-alueella ei ole vaikutusta pohjaveden laatuun. Pohjaveden virtaussuunnasta ei ole hakemuksessa tietoa ja pohjaveden pinnan korko on arvioitu läheisen metsästysmajan rengaskaivon vedenpinnan mukaan. Pohjaveden

haitta-ainepitoisuuksia ei ole tutkittu muutoin kuin lähimmästä kaivosta (metsästysmajan kaivo), tästä kaivosta ei ole havaittu ampumaradalta peräisin olevia haitta-aineita. Terveysturvaviranomaisen näkemyksen mukaan haitta-aineiden esiintymistä pohjavedessä tulee seurata jatkossa, ainakin lähimmästä metsästysmajan kaivosta tai muusta lähistöllä sijaitsevasta kaivosta ja tarpeen mukaan pohjavesiputkesta.

Hakemuksen liitteenä olevassa meluselvityksessä on todettu, että nykytilassa eri lajiratojen A1-enimmäisäänitaso LA_{1max} ylittää lajiradasta ja kohteesta riippuen asumiseen käytettävien alueiden ohjearvon 65 dB usealla lähimmällä asuinrakennuksella. Loma-asumiseen käytettävien alueiden ohjearvo 60 dB ylittyy neljällä loma-asunnolla. Meluhaittojen torjumiseksi on esitetty 75 m ja 100 m hirviratojen ampumakatoksien muuttamista C-tyypin ampumakatoksiksi ja skeet-radalle tulisi rakentaa ampumapaikkojen maanpintaan nähden 4 m korkea seinäke radan länsipuolelle. Terveysturvaviranomainen katsoo, että meluselvityksessä esitetyt meluntorjuntatoimet tulee toteuttaa selvityksen mukaisesti. Hakija on esittänyt toimenpiteiden aikatauluksi 5 vuotta. Tänä aikana melutasoja tulee seurata ja tarvittaessa mitata. Mikäli haittoja esiintyy, niin toimijan on ryhdyttävä nopeammin toimenpiteisiin haittojen torjumiseksi.”

Kaupunkisuunnittelu (kaavoitus)

”Uusi pistoolirata liittyy olemassa olevaan toimintaan. Alueella ei ole tiedossa olevia maisema- tai luontoarvoja. Lähin asutus on 400 metrin päässä ja 1 kilometrin etäisyydellä 5 sijaitsee asuinrakennusta.

Pohjoispuolella on pohjavesialue, mutta itse rata-alue ei ole pohjavesialueella. Nyt haettu pistooliradan laajennus ei tuota melua tai muutakaan haittaa ympäristölle.

Uusi pistoolirata liittyy olemassa olevaan toimintaan. Ampumarata on myös viranomaisten harjoituspaikka. Alueella ei ole tiedossa olevia maisema- tai luontoarvoja. Voimassa olevat kaavat eivät ole luvan myöntämisen esteenä, eikä uutta kaavoitusta ole vireillä. Radan toiminnalla on kuitenkin todettuja meluvaikutuksia lähiasutukselle, ja toimintaan liittyy vesistöön ja pohjaveteen liittyviä vähäiseksi katsottuja riskejä.

Meluntorjuntaratkaisut, joilla meluhaittaa vähennetään, tulee toteuttaa viimeistään viiden vuoden aikana. Pinta- ja pohjavesiin kohdistuvien vähäistenkin riskien hallintaan tarvitaan ympäristöluvassa määriteltyjä toimenpiteitä.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta on annettu yksi muistutus/mielipide lähialueen vapaa-ajan asunnon asukkaalta n. 2,5 kilometrin etäisyydellä ampumaradasta.

”Haluamme puoltaa Husun ampumaradan ympäristölupahakemusta sekä radan laajentamista 25 m:n pistooliradalla.

Kyseisen ampumaradan toiminta on tarpeellista metsästysammuntaharjoitteluun. Rata mahdollistaa ammutaharrastuksen kehittämisen ja harjoittelun myötä metsästysturvallisuus paranee.

Toivomme, että kyseiselle ampumaratakokonaisuudelle myönnetään ympäristölupa hakemuksen mukaisesti.”

Hakijan vastine annetuista lausunnoista

Vastine Lappeenrannan seudun ympäristötoimen terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon

”Lappeenrannan seudun ympäristötoimen terveydensuojeluviranomainen on todennut lausunnossaan seuraavaa: *”Pohjaveden haitta-ainepitoisuuksia ei ole tutkittu muutoin kuin lähimmästä kaivosta (metsästysmajan kaivo), tästä kaivosta ei ole havaittu ampumaradalta peräisin olevia haitta-aineita. Terveystensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan haitta-aineiden esiintymistä pohjavedessä tulee seurata jatkossa, ainakin lähimmästä metsästysmajan kaivosta tai muusta lähistöllä sijaitsevasta kaivosta ja tarpeen mukaan pohjavesiputkesta.”*

Terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon hakija vastaa, että ELY-keskus ohjaa pohjavesien suojelua. ELY-keskus on todennut vastineessaan seuraava: *”Koska alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, ei säännöllinen pohjavesien tarkkailu liene tarpeen.”*

Lisäksi hakija lisää, että kaivon vettä ei käytetä talousvetenä. Hakijan näkemyksen mukaan pohjaveden tarkkailulle ei ole tarvetta.

Terveydensuojeluviranomainen katsoo, että meluselvityksessä esitetyt meluntorjuntatoimet tulee toteuttaa selvityksen mukaisesti. Hakija on esittänyt toimenpiteiden aikatauluksi 5 vuotta. Tänä aikana melutasoja tulee seurata ja tarvittaessa mitata. Mikäli haittoja esiintyy, niin toimijan on ryhdyttävä nopeammin toimenpiteisiin haittojen torjumiseksi. Ylämaan riistanhoitoyhdistys viittaa ampumaratamelun arvioinnin esiselvitykseen ”Ampumaratamelun arviointi: selvitykset, laskenta ja mittaukset” (Lahti & Markula, 2016) jossa todetaan, että mallilaskenta on luotettavin tapa arvioida ampumamelun leviämistä.

Yksittäisten laukausten enimmäisäänitaso voi vaihdella tuntuvasti lähinnä hetkellisten sääolojen vaihteluiden seurauksena (muun muassa tuulen suunnan ja nopeuden vaihtelut sekä puuskaisuus).

Mittaustulokset edustavat siten aina vain juuri mittauspäivän ja mittaushetkellä esiintyneitä tilanteita ja olosuhteita. Melutaso voi vaihdella huomattavasti paitsi mittauspäivän myös yhden mittausjakson aikana. Jopa kaksi perättäistä laukausta voivat erota toisistaan yli kymmenenkin desibeliä. Yksittäisen, yhtenä päivänä

tehdyn mittausjakson edustavuus on varsin vaatimaton, vaikka sääolot mittausten aikana täyttäisivätkin nykyisen mittausohjeen suositukset. Vain pitkän mittaussarjan tilastollisen tuloksen voidaan katsoa edustavan jollakin luotettavuudella pidempää ajanjaksoa. (Lahti & Markula, 2016.)

Edellä mainitun vaihtelun vuoksi mittauksia ei voida pitää ensisijaisena tapana arvioida ampumaratamelua. Sen sijaan laskentamalleja käyttämällä saadaan paremmin tilannetta kuvaavia tuloksia. Hyvin monena päivänä tehtyjen mittausten päiväkohtaisista tuloksista laskettu energiakeskiarvo lähestyy laskentamallilla saatavaa tulosta. (Lahti & Markula, 2016.) Samoista syistä ei voida perustella, että melumittauksilla seurataan tai tarkennetaan melumallinnuksen tuloksia.

Hakija näkee, että mikäli haittoja meluntorjuntatoimien rakentamisen aikana ja ennen rakentamista esiintyy, voidaan melusta aiheutuvia häiriöitä ensisijaisesti torjua käyttöaikoja rajoittamalla. Käyttöaikarajoitukset tulee kohdistaa tällöin vain niihin toimintoihin, jotka mahdollisesti haittoja aiheuttavat.”

Vastine Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon

Riistanhoitoyhdistys kiittää Kaakkois-Suomen ELY-keskusta antamastaan lausunnosta ja toteaa ettei siihen ole kommentoitavaa.

Vastine Kaupunkisuunnittelun lausuntoon

Riistanhoitoyhdistys kiittää Lappeenrannan Kaupunkisuunnittelua antamastaan lausunnosta ja toteaa ettei siihen ole kommentoitavaa.

II LUPAPÄÄTÖKSEN RATKAISUOSA

1. Ympäristölautakunnan ratkaisu

Ympäristölautakunta päättää myöntää Husun ampumaradan toimintaan kiinteistölle 405-579-1-114 ympäristönsuojelulain 27 § mukaisen ympäristöluvan. Ympäristölupa myönnetään olemassa oleville hirvi-, pienoiskivääri- ja skeet-haulikkoradoille sekä uudelle pistooliradalle. Toiminnan tulee olla ympäristölupahakemuksen mukaista ja siinä on noudatettava seuraavia lupamääräyksiä:

Ampumaradat ja toiminta-ajat

1. Ampumaradalla saa ampua hakemuksen mukaisilla tai ympäristövaikutuksiltaan vastaavilla aseilla seuraavilla radoilla:
 - 75 ja 100 m:n kiväärirata (olemassa oleva)

- 25 m:n pienoiskiväärirata (olemassa oleva)
- skeet-haulikkorata (olemassa oleva)
- 25 m:n pistoolirata (uusi)

Luotiradoilla saa ampua vain taustavallia tai muuta taustarakennetta vasten asetettuun maaliin.

2. Ampumaradalla on lupa ampua enimmillään 50 000 laukausta vuodessa, joista puolet haulikkoradalla ja puolet luotiradoilla.
3. Toiminnassa tulee noudattaa seuraavia ampuma-aikoja: arkisin ja lauantaisin klo 09.00–21.00 ja sunnuntaisin sekä pyhäpäivinä klo 09.00–18.00.

Poikkeuksellisesti ed, mainittujen aikojen ulkopuolella ampuminen edellyttää lupaa valvovan ympäristönsuojeluviranhaltijan hyväksyntää.

(YSL 7 ja 52 §, NaapL 17 §).

Tiedottaminen, vastuut ja paras käyttökelpoinen tekniikka

4. Ampumaradan käyttöajoista on tiedotettava ampumarata-alueelle sijoitetuilla tauluilla tai muulla tavoin siten, että kaikki rataa käyttävät ovat niistä tietoisia. Käyttöaikojen ulkopuolella pääsy ampumarata-alueelle on estettävä tai aluetta on valvottava.

Ampumarata-alueita ympäröivään maastoon on asennettava rajamerkinnot ja toiminnasta kertovat varoitustaulut. Rajamerkinnot ja varoitustaulut on pidettävä kunnossa.

5. Ampumaradalle on nimettävä vastuhenkilö, joka vastaa ampumaradan toiminnasta ja rakenteiden toimivuudesta. Vastuuhenkilön tulee olla perehtynyt ampumaradalla olevaan ympäristönsuojelutekniikkaan, jätehuoltoon sekä toiminnan tarkkailuun, sekä olla selvillä ympäristölupapäätöksestä ja sen määräyksistä sekä keinoista, joilla ampumaradan ympäristövaikutuksia voidaan ehkäistä ja vähentää. Vastuuhenkilön ja hänen varahenkilönsä yhteystiedot on ilmoitettava luvan valvojalle kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamisesta. Mikäli vastuuhenkilön yhteystiedot muuttuvat, on muutoksesta ilmoitettava valvojalle viipymättä.
6. Luvan haltijan on huolehdittava siitä, että kaikki ratojen käyttäjät tuntevat toimintaa koskevat säädökset ja määräykset sekä noudattavat niitä.

(YSL 6 ja 52 §).

7. Luvan haltijan tulee olla riittävästi selvillä ampumaratojen parhaan käytettävissä olevan tekniikan (BAT) kehitymisestä ja varauduttava tällaisten tekniikoiden käyttöönottoon uudistusten yhteydessä. (YSL 7 ja 8 §)

Uusi pistoolirata

8. Toimijan tulee hyväksyttää luvan valvojalla tarkennetut suunnitelmat uuden pistooliradan perustamiseksi. Uusi rata tulee rakentaa siten, että maalialueella tulee luodit olla kerättävissä talteen esim. luotiloukuilla tai vastaavilla menetelmillä. Ampumapaikka tulee olla katettu. (YSL 7 ja 52 §)

Melu ja meluntorjunta

9. Ampumaradan toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiaikavakiolla (LA_Imax) määritettyä arvoa 65 dB rataa lähimpien vakituisten asuinrakennusten piha-alueilla eikä arvoa 60 dB lähimmillä lomaa-asumiseen käytettävillä alueilla. (YSL 7 ja 52 §, VNp 53/1997, NaapL 17 §).
10. Ympäristölupahakemuksessa (liite 7) esitetyt meluntorjuntatoimenpiteet tai niitä vastaavat toimenpiteet on toteutettava siten, että raja-arvot saavutetaan 31.12.2027 mennessä. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä tulee lopulliset suunnitelmat hyväksyttää valvojalla. (YSL 7, 52 ja 172 §).
11. Mikäli toiminnassa suunnitellaan muutoksia, joilla voi olla melua lisäävä vaikutus, tulee melun arviointi uusia laskentamallinnuksella. (YSL 7 ja 52 §).
12. Lupaa valvova ympäristönsuojeluviranhaltija voi tarvittaessa toiminnasta valitettaessa ja tai toiminnan muuttuessa velvoittaa radan ylläpitäjän tarkkailemaan aiheuttamaansa melua mittaamalla melutasoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Melu tulee tällöin mitata ampumameluun erikoistuneen asiantuntijan toimesta, asianomaisenohjeen (Ympäristöopas 61/1999) mukaisesti ja verrata niitä annettuun ohjearvoon. Mikäli mittauksilla todetaan, että rata aiheuttaa lupaehdot ylittävää meluhaittaa, tulee radan haltijan ryhtyä välittömästi toimiin radan aiheuttaman melukuormituksen vähentämiseksi. (YSL 7, 52 ja 172 §).

Ratarakenteet, maaperä sekä pinta- ja pohjavedet

13. Taustavallien, ampumapaikkojen edustojen, taululaitteistojen edustojen ja suojavallien sekä muiden luoti- ja haulijätteelle altistuvien alueiden, rakenteiden, laitteiden ja ratkaisujen tulee olla sellaiset, että luoti-/haulijäte ja haitta-ainepitoinen maa voidaan tarvittaessa poistaa. (YSL 7, 16, 17, 52 ja 66 §).
14. Rata-alueen ulkopuolisten sade- ja sulamisvesien kulkeutuminen rata-alueelle on estettävä niskaojin tai muulla tavoin. (YSL 7, 16, 17 ja 52 §).
15. Mikäli rata-alueilla sijaitsevaa maaperää kaivetaan, on käsiteltävien maa-ainesten laatu selvitettävä ennen töihin ryhtymistä. Haitta-ainepitoisten aineiden poistamisesta ja käsittelystä on ilmoitettava lupaa valvovalle ympäristösuojeluviranhaltijalle tarvittavista menettelyistä sopimiseksi. (YSL 52 ja 135 §).
16. Pienois kiväärin taustavalli on eristettävä viiralla. Tällä estetään eroosiota ja vähennetään sadevesien huuhtoutumista taustavalliin. (YSL 16, 17, 52 ja 66 §).
17. Ampumaratatoiminnassa on aina kun mahdollista käytettävä sellaisia patruunoita ja savikiekkoja, jotka eivät sisällä maaperää ja pohjavettä pilaavia raskasmetalleja ja haitta-aineita. (YSL 7, 16, 17 ja 52 §).

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

18. Ampumaradan toiminta on järjestettävä siten, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän. Ampumaradan toiminnasta syntyneet jätteet on käsiteltävä siten, että niiden käsittelystä tai varastoinnista ei aiheudu haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnassa syntyvät jätteet on lajiteltava syntypaikallaan ja säilytettävä lajiteltuna toisistaan erillään. Lajitellut jätteet on toimitettava hyötykäyttöön tai loppukäsittelyyn jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jätteistä ei saa aiheutua roskaantumista eikä haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Hakijan tulee huolehtia lähialueen siivoamisesta, mikäli roskaantumista ilmenee. (YSL 7, 52, 58 §, Jätel 8, 12, 13, 15, 29 ja 72 §)
19. Kuivakäymäläjäte tulee joko kompostoida kiinteistöllä jätehuoltomääräysten mukaisesti tai toimittaa asianmukaiseen

vastaanottoaikkaan (Etelä-Karjalan jätehuoltomääräykset, Jätel. 29 §).

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu ja raportointi

20. Toiminnasta aiheutuvia päästöjä pintavesiin tulee seurata ottamalla vähintään kuuden vuoden välein kevään ja syksyn ylivirtaama-kaudella vesinäyte Kylmäojasta pisteestä N2 (kuva 3). Pintavesistötarkkailun yhteydessä kevään tai syksyn ylivirtaama-kaudella tulee ottaa Kylmäojan pisteestä SED1 (liite 1) myös sedimenttinäyte, haulikkoratarakenteesta maaperänäytteet syvyyksistä 0–15 cm, 15–30 cm ja 30–45 cm (kuva 3) sekä metsästysmajan rengaskaivosta vesinäyte.

Kuva 3. Näytteenottpisteiden sijainti.

21. **Vesinäytteistä** (pinta- ja kaivovesi) tulee tutkia antimonin, arseenin, kuparin, lyijyn, nikkelin ja sinkin liukoiset ja kokonaispitoisuudet. Lisäksi näytteestä tulee tutkia pH, sähkönjohtokyky, liuennut happi ja pintavesinäytteestä liunneen orgaanisen hiilen (DOC) pitoisuus sekä kalsiumin pitoisuus (Ca). **Sedimenttinäytteistä** sekä haulikkoratarakenteen **maaperänäytteistä** tulee tutkia antimonin, arseenin, kuparin, lyijyn, nikkelin ja sinkin pitoisuudet. Ensimmäiset näytteet tulee ottaa viimeistään vuonna 2027.
22. Ympäristöluvassa määrätyt mittaukset, näytteenotto ja analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen sopivilla yleisesti käytössä olevilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä. Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät ja niiden mittausepävarmuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta. Näytteenottotulokset analyysitodistuksineen on toimitettava viimeistään viikon kuluttua niiden valmistumisesta luvan valvojalle.
- (YSL 7, 16, 17, 52, 62, 66 ja 172 §).

Häiriö- ja onnettomuustilanteet

23. Poikkeuksellisissa päästö- ja häiriötilanteissa sekä onnettomuuksissa, joista voi olla vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle, on välittömästi ryhdyttävä toimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi sekä vastaavien tapahtumien ehkäisemiseksi jatkossa. Lisäksi näistä tapahtumista on viipymättä ilmoitettava pelastusviranomaisille ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. (YSL 7, 52, 123 ja 134 §)

Kirjanpito ja raportointi

24. Ampumaradan toiminnasta ja syntyvistä jätteistä on pidettävä kirjaa. Kirjanpidosta tulee ilmetä:
- vuosittain ammuttujen laukausten määrät radoittain eriteltynä ja sillä tarkkuudella, että ratakohtaiset haitta-ainekertymät ovat säännöllisesti seurattavissa.
 - Käytettyjen kiekkojen määrä ja laatu (ekokiekot ja tavalliset)
 - kerättyjen luotien, hylsyjen ja muiden jätteiden määrät ja toimituspaikat
 - ampumaradan taustavalleihin kertyneen luotimateriaalien poistaminen
 - kilpailut ja ammuntatapahtumat (kuten hirvimerkkiammunnat)
 - varoituskylltien tarkistaminen ja uusiminen

- ampumaradan muutos-, kunnostus- ja parannustyöt
- vesinäytteiden tulokset
- jätetiedot (laatu, määrä, toimituspaikka)

25. Kaikki kirjanpitoliedot ja asiakirjat on säilytettävä kuusi (6) vuotta ja ne on pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle. Yhteenveto edellisestä vuodesta ja määräyksen 25 mukaiset tiedot tulee toimittaa aina seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä valvontaviranomaiselle Lappeenrannan seudun ympäristötoimeen.

(YSL 6 ja 62 §, JäteL 118 §)

Toiminnan muuttaminen, keskeyttäminen ja lopettaminen

26. Toiminnan valvonnan ja päästöjen lisääntymisen kannalta merkittävistä muutoksista, toiminnan keskeyttämisestä tai esimerkiksi yksittäisen radan käytöstä poistamisesta on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti lupaa valvovalle ympäristönsuojeluviranhaltijalle.

27. Toiminnan lopettamisesta ja sen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta tulee laatia suunnitelma, joka on toimitettava hyvissä ajoin, viimeistään kuusi kuukautta ennen lopettamista hyväksyttäväksi valvovalle ympäristönsuojeluviranomaiselle. Suunnitelmassa tulee esittää alueelle tehtävät toimenpiteet, mm. mahdollisten rakenteiden poistaminen, maaperän, pintaveden ja pohjaveden mahdollisen pilaantumisen selvittäminen sekä suunnitellut puhdistustoimenpiteet.

28. Toiminta-alue on saatettava toiminnan loputtua sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai haittaa terveydelle.

(YSL 52, 62 ja 94 §).

2. Päätöksen perustelut

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jolla ei aikaisempaa ympäristönsuojelulain tai ympäristölupamenettelylain mukaista lupaa. Ulkona sijaitsevalla ampumaradalla, jossa ammutaan vuosittain yli 10 000 laukausta tai jossa on haulikkorata, on ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan oltava lupa.

Hakemuksen ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna toiminnan voidaan katsoa täyttävän ympäristönsuojelulain 49 §:ssä esitetyt vaatimukset luvan myöntämiseksi sekä parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset. Toiminnasta ei voida katsoa aiheutuvan terveydellistä haittaa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolojen huononemista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä kohtuutonta rasitusta naapurustolle.

Annetut lupamääräykset ovat tarpeen erityisesti toiminnasta aiheutuvan pintaveden pilaumisriskin ja meluhaittojen hallitsemiseksi. Kun ampumaratatoimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja annettuja määräyksiä noudattaen, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä luonnonsuojelulain ja sen nojalla säädetyt vaatimukset. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen todennäköisyys.

Kun toiminnassa noudatetaan annettuja lupamääräyksiä, ei toiminta ennalta arvioiden vaaranna Vuoksen vesienhoitoaluetta koskevan vuosien 2022-2027 vesienhoitosuunnitelman pinta- ja pohjavesiä koskevia tavoitteita (Laki vesienhoidon järjestämisestä 1299/2004).

Lupamääräysten yleiset perusteet

Ympäristönsuojelulain 6 §, 7 § ja 20 §:n mukaan ympäristönsuojelulain soveltamisalaan kuuluvassa toiminnassa on periaatteena selvilläolo- ja turvallisuus, ennaltaehkäisy ja haittojen minimoiminen periaate, varovaisuus- ja huolellisuusperiaate ja ympäristön kannalta parhaan käytännön periaate.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta tai eliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

Ympäristönsuojelulain mukaan maaperää ja pohjavettä ei saa pilata (YSL 16 ja 17 §). Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöistä (kuten melu), maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, jätteistä, toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa.

Lupamääräysten yksilöidyt perusteet:

Lupamääräys 1. Määräyksellä on rajattu ampumaradan toiminta, käytettävissä olevat lajiradat ja ampumaetäisyydet.

Lupamääräys 2. Laukaisumäärien rajoittamisella hallitaan osaltaan melu- ja muita vaikutuksia ympäristöön. Sallittu laukaisujen maksimimäärä on hakemuksen esityksen mukainen. Laukaisumäärä ja myös suhteessa aiheutuvaan maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisriskiin ja on huomioitava, että rata ei ole varustettu erityisillä maaperän suojausrakenteilla.

Lupamääräys 3. Ampuma-aikoja rajoitetaan asutukselle aiheutuvan viihtyisyshaitan vähentämiseksi. Aikarajoitukset eivät kohtuuttomasti supista ampumaratojen käyttöaikaa eikä niitä hakijan ehdotuksesta poiketen muutettu kuin sunnuntain ja pyhäpäivien osalta. Lupamääräyksellä myös on annettu mahdollisuus normaalien käyttöaikojen tilapäiselle muuttamiselle.

Lupamääräykset 4-7. Lupamääräykset ovat tarpeen yleisen turvallisuuden kannalta sekä annettujen määräysten noudattamisen valvomiseksi ampumaradalla, jolla on useita eri käyttäjätahoja. Asiantunteva ympäristöasioista vastaava hoitaja osaa minimoida toiminnan päästöt ja hän voi toiminnallaan välttää häiriötilanteiden muodostumisen. Päivitetyt yhteystiedot ovat tarpeellisia nopean tiedonkulun varmistamiseksi luvan saajien ja valvontaviranomaisten välillä erityisesti poikkeustilanteissa. Kaikessa ympäristölupavelvoitteen toiminnassa tulee pyrkiä vähentämään haitallisia vaikutuksia mm. parhaan käyttökelpoisen tekniikan avulla.

Lupamääräys 8. Uuden toiminnan osalta ympäristönsuojarakenteet tulee olla tarkemmin kuvattu ja varmistettu, että toiminnassa rajoitetaan ympäristön pilaantuminen voimassa olevien ohjeiden ja lainsäädännön mukaisesti. Tarkennettujen suunnitelmien hyväksyttäminen on edellä viitattuun perusteltua.

Lupamääräykset 9-12. Meluraja-arvot vastaavat valtioneuvoston päätöksessä ampumaratojen aiheuttamalle melutasolle asetettuja ohjearvoja (VNp 53/1997) sekä ampumaratojen aiheuttamalle melulle ympäristöluvuissa yleisesti hyväksytyä melun enimmäistasoa. Melun vähentämistoimia koskeva määräys on annettu, koska hakemukseen liitetyn melumallinnuksen mukaan hirvi- ja haulikkoradoilla harjoitetusta am-pumisesta aiheutuu ohjearvon ylittävää melua esim. ampumasuunnassa sijaitsevalle asuinalueelle. Oikein toteutetuilla meluntorjuntarakenteilla saadaan lähiasutukselle kohdistuvaa meluhaittaa vähennettyä merkittävästi. Alueelle tehdyn

melumallinnuksen perusteella katoksen ja vallien valmistuttua ratojen toiminnan melu ei ylitä ampumaratamelun ohjearvoja lähimmillä vakituisilla ja loma-asunnoilla. Koska toiminnan aiheuttamalla ns. melualueella ei ole tarkempaa kaavaa, tullaan mahdollisten uusien asuin- ja loma-asuntojen sijoittumisedellytys ko. alueelle ratkaisemaan suunnittelutarveratkaisumenettelyssä. Em. menettelyssä tulee ottaa huomioon lainsäädännössä annetut melun ohjearvot ja niiden mahdollinen ylittyminen. Ympäristönsuojeluviranomainen huomioi antamissaan lausunnoissaan suunnittelutarveratkaisumenettelyssä aina suunnitellun rakennuspaikan meluympäristön, eikä suosita asuin- ja loma-asuntorakentamista olemassa oleville melualueille. Koska toiminnan meluhaitasta ei ole valitettu, on meluntorjuntatoimien loppuun saattamiseksi katsottu voitavan antaa hakemuksen mukainen viiden vuoden siirtymäaika.

Melumittauksia ja/tai -mallinnuksia voidaan vaatia tehtäviksi, jotta varmistutaan toiminnan aiheuttamasta melutasosta. Esim. jos toiminta muuttuu melun kannalta oleellisesti, saatetaan torjuntatoimien riittävyttä joutua tarkastelemaan uudelleen.

Lupamääräykset 13-18. Määräyksillä ehkäistään maaperän, pintavesien ja pohjaveden pilaantumista. Rata-alueen ulkopuolisten vesien hallinnalla vähennetään vesimäärää, joka joutuu kosketuksiin haitta-ainepitoisen maaperän kanssa.

Lupamääräykset 19-29. Jätehuollosta on annettu määräykset asianmukaisen jätehuollon, jätteiden hyötykäyttöön ohjaamisen ja alueen siisteyden turvaamiseksi.

Lupamääräykset 21-23. Tarkkailumääräykset on annettu, koska luvan saajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Pintavesi- ja sedimenttitarkkailulle on tarve erityisesti haulikkoammunnan vaikutusten seuraamiseksi, koska osa haulien ropina-alueesta on vesialuetta. Rengaskaivoon kertyvän, vaikkakin mitä ilmeisimmin suurilta osin, pintavesistä koostuvan veden ja ratarakenteen maaperän tarkkailu on tarpeen toiminnan vaikutusten ja riskinarvioinnin tarkentamiseksi valvonnassa. Maaperätarkkailulla saadaan tietoa raskasmetallipitoisuuksien kehittymisestä eri kerroksissa toiminnan vaikutusalueella, missä maaperän kosteus- ja happamuusolosuhteet voivat edesauttaa metallien liukoisuutta ja etenemistä syvempiin maaperäkerroksiin.

Tarkkailumääräyksiä voi tarvittaessa muuttaa erillisellä päätöksellä ympäristönsuojelulain 65 § mukaisesti.

Lupamääräys 24. Poikkeustilanteita varten on tarpeen antaa määräyksiä, jotta ympäristö- ja terveysvahingot voidaan rajata mahdollisimman pieniksi. Toiminnassa tapahtuvista muutoksista ja

poikkeuksellisista tilan-teista/onnettomuuksista on tarpeen tiedottaa viranomaisille lisäohjeiden antamista varten.

Lupamääräykset 25-26. Kirjanpitoa ja raportointia koskevat määräykset ovat tarpeen valvonnan järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Myös nykyisen jätelainsäädännön mukaan ympäristölupavelvolliset toiminnot ovat kirjanpitovelvollisia toiminnassa syntyvän jätteen osalta.

Lupamääräykset 27-29. Toiminnan muutoksista on ilmoitettava mm. valvonnallisista syistä. Toiminnanharjoittaja on vastuussa ympäristövaikutuksista, niiden torjunnasta ja tarkkailusta myös toiminnan päätyttyä. Määräyksillä varmistetaan mm., ettei toiminta ole aiheuttanut maaperän pilaantumista eikä alueelle jää pilaantumisriskiä aiheuttavia rakenteita.

Vastaukset lausuntoihin ja muistutuksiin

Lausunnoissa esiin tuodut seikat on huomioitu soveltuvin osin lupamääräyksissä.

3. Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §)

Jos asetuksella annetaan ympäristösuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta on asetusta luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

4. Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös on lainvoimainen valitusajan päättymisen jälkeen, jos päätökseen ei haeta muutosta. (YSL 100 §)

5. Ympäristölupamaksu

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunnan hyväksymän ympäristösuojeluviranomaisen taksan (9.2.2021 § 19) mukaisesti maksu ulkona sijaitsevaa ampumarataa koskevasta ympäristölupapäätöksestä on 3 419 €.

6. Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohje on päätöksen liitteenä.

7. Sovelletut oikeusohjeet

- Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)
- Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997)
- Jätelaki (646/2011)
- Jäteasetus (978/2021)
- Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §
- Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)
- Lappeenrannan seudun ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (9.2.2021 § 19)
- Etelä-Karjalan jätehuoltomääräykset

8. Päätöksen tiedoksianto

Päätös annetaan tiedoksi hakijalle, kiinteistön 405-579-1-138 maanomistajalle sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle.

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi tiedottaa tästä päätöksestä kuuluttamalla Lappeenrannan kaupungin verkkosivuilla (YSL 85 §)

Liitteet

Muutoksenhakuohje

Hallintovalitusohje ympäristönsuojelulain mukaisesta päätöksestä Vaasan hallinto-oikeudelle

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella. Asian käsittelystä perittävistä maksuista valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta:

- asianosainen (se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa)
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta 27.12.2022 sähköisessä tietoverkossa, Lappeenrannan kaupungin verkkosivuilla. Valitusaika päättyy **2.2.2023**.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
Puhelin: 029 56 42780
Faksi: 029 56 42760
sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: klo 8–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä em. laissa säädetyissä asiaryhmissä tai mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kirjaamosta.

Postiosoite: PL 301
Käyntiosoite: Pohjolankatu 14
Sähköpostiosoite: ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi
Faksinumero: 05 4530 146
Puhelinnumero: 05 6161 (vaihde)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.